

บทบาทครูในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุข
The role of the teacher in creating a learning atmosphere
for students to be happy

¹พระมหาสุวัฒน์ กิตติเมธี (คงยีน) และ ²สมควร นามสีฐาน

¹ Phramaha Suwat Kittimeethee (kongyuen)

and ²Somkhuan Namseethan

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University,

Khon Kaen Campus, Thailand

suwat08907@gmail.com

Received July 10, 2022; Revised November 2, 2022; Accepted December 1, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอบทบาทครูในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุข เป็นสิ่งสำคัญในการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถรับผิดชอบควบคุมดูแลตนเองได้ในอนาคต นักเรียนมีความสัมพันธ์ต่อกัน ทำให้นักเรียนมีความสุขที่ได้มาโรงเรียนและในการเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ จะสามารถช่วยให้อำนาจการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้มีความสุข ครูสามารถใช้เวลาสอนได้เต็มที่ ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน ถ้าครูผู้สอนสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขให้เกิดขึ้นต่อนักเรียนได้ก็นับว่า ครูได้ทำหน้าที่ในการพัฒนาเยาวชนของประเทศชาติให้เติบโตขึ้นอย่างสมบูรณ์ทั้งทางด้านสติปัญญาร่างกายอารมณ์และสังคมโดยแท้จริง

คำสำคัญ: บทบาทครู, การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

¹ นักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

² อาจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Abstract

This academic article The objective is to present the teacher's role in creating a learning atmosphere for students to be happy. It is important to help promote learners' learning. and encourage students to be able to take responsibility for self-control in the future students have a relationship with each other Make students happy to come to school and to study with friends. effective classroom It can help to manage learning effectively. Learners learn in an environment and atmosphere conducive to happy learning. Teachers are able to spend their full time teaching. Learners have been instilled in them to enhance their desirable qualities in coexistence in society, which is an important goal of learning management today. If teachers can create a learning atmosphere for students to be happy to happen to students, it is considered that Teachers have served in the development of the nation's youth to grow up completely intellectually, physically, emotionally and socially.

Keywords: Teacher role, Creating a learning atmosphere

บทนำ

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียน เป็นวิธีการดำเนินการให้ชั้นเรียนได้อยู่ในสภาพความพร้อมที่จะดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง เนื่องด้วยชั้นเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้พื้นฐานในรายวิชาต่างๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทั้งประกอบด้วยผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ อย่างชัดเจน หรืออาจเรียกว่า “ความแตกต่างระหว่างบุคคล” (Individual Difference) ชั้นเรียนที่มีการบริหารจัดการดีเป็นความสามารถของผู้สอนที่ส่งผลต่อบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนการสอน และหมายรวมถึง ผู้เรียนมีความสุขในขณะที่อยู่ในชั้นเรียน ความสุขของผู้เรียนเป็นสิ่งที่สุดยอดปรารถนาของผู้สอน และผู้รับผิดชอบทางการศึกษาต้องพยายามจัดให้มีขึ้นโดยทั่วกัน การบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นองค์รวมของการบูรณาการความรู้ ความสามารถของครูผู้สอน พร้อมทั้งก่อให้เกิดแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้มาโรงเรียนทุกวันอย่างมีความสุข การจัดการบริหารชั้นเรียนจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนและร่วมกิจกรรมต่างๆ โดยมีครูเป็นผู้วางแผนและกระบวนการส่งเสริมทั้งทางด้านกายภาพ จิตวิทยา และสังคม โดยมีสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของมาสโลว์ (Maslow) ที่กล่าวว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการพื้นฐานอย่างเป็นลำดับขั้น เริ่มตั้งแต่ขั้นความต้องการทางด้านร่างกาย ขั้นความต้องการความมั่นคง ขั้นความต้องการการยอมรับและยกย่องจากสังคมและขั้นความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ทำให้ต้องการพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทำให้ครูต้องเป็นผู้ช่างสังเกตว่านักเรียนมีความต้องการพื้นฐานในระดับใด และพยายามช่วยเหลือตอบสนองความต้องการของ

นักเรียน ให้ความสำคัญเป็นอิสระและเสรี รวมทั้งจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียน เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้และรู้จักตนเอง

กล่าวได้ว่า บรรยากาศในชั้นเรียนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมความสนใจใคร่รู้ใคร่ เรียนให้แก่ผู้เรียน ถ้าชั้นเรียนที่มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความอบอุ่น ความเห็นอกเห็นใจ และความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันและกัน ย่อมเป็นแรงจูงใจภายนอกที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรักการเรียน รักการอยู่ ร่วมกันในชั้นเรียน และช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความประพฤติอันดีงามให้แก่ นักเรียน นอกจากนี้การมีห้องเรียนที่มีบรรยากาศแจ่มใส สะอาด สว่าง กว้างขวางพอเหมาะ มีโต๊ะเก้าอี้ที่ เป็นระเบียบเรียบร้อย มีมุมวิชาการส่งเสริมความรู้มีการตกแต่งห้องให้สดใส ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ส่งผล ทำให้ผู้เรียนพอใจมาโรงเรียน เขาห้องเรียนและพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้เป็นครูจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ประเภทของ บรรยากาศ หลักการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนและการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้มีลักษณะตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ (ออนไลน์)

ความสำคัญของการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียนและเกิด แรงจูงใจในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น การสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นที่ครูให้ความเอื้ออาทรต่อนักเรียน ที่ นักเรียนกับนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีมิตรต่อกันที่มีระเบียบ มีความสะอาดเหล่านี้เป็นบรรยากาศ ที่นักเรียนต้องการ ทำให้นักเรียนมีความสุขที่ได้มาโรงเรียนและในการเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ถ้า ครูผู้สอนสามารถสร้างความรู้สึกนี้ให้เกิดขึ้นต่อนักเรียนได้ก็นับว่า ครูได้ทำหน้าที่ในการพัฒนา เยาวชนของประเทศชาติให้เติบโตขึ้นอย่างสมบูรณ์ทั้งทางด้านสติปัญญาร่างกายอารมณ์และสังคม โดยแท้จริง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2531: ค) ได้สรุปความสำคัญการสร้าง บรรยากาศในชั้นเรียนดังนี้ 1) ช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น เช่น ห้องเรียนที่ไม่คับแคบจนเกินไป ทำให้นักเรียนเกิดความคล่องตัวในการทำกิจกรรม 2) ช่วยสร้าง เสริมลักษณะนิสัยที่ดีงามและความมีระเบียบวินัยให้แก่ผู้เรียน เช่นห้องเรียนที่สะอาด ที่จัดโต๊ะเก้าอี้ ไว้อย่างเป็นระเบียบ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน นักเรียนจะซึมซับสิ่งเหล่านี้ได้โดยไม่รู้ตัว 3) ช่วย ส่งเสริมสุขภาพที่ดีให้แก่ผู้เรียน เช่น มีแสงสว่างที่เหมาะสม มีที่นั่งไม่ใกล้กระดานดำมากเกินไป มี ขนาดโต๊ะและเก้าอี้ที่เหมาะสมกับวัย รูปร่างของนักเรียนนักศึกษา ฯลฯ 4) ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และสร้างความสนใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น เช่น การจัดมุมวิชาการต่าง ๆ การจัดป้ายนิเทศการ ตกแต่งห้องเรียนด้วยผลงานของนักเรียน 5) ช่วยส่งเสริมการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เช่น การฝึก ให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การฝึกให้มีอัธยาศัยไมตรีในการอยู่ร่วมกัน ฯลฯ และ 6) ช่วยสร้างเจต คติที่ดีต่อการเรียนและการมาโรงเรียน เพราะในชั้นเรียนมีครูที่เข้าใจนักเรียน ให้ความเมตตาเอื้อ อารต่อนักเรียน และนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

บรรยากาศในชั้นเรียนกับการเรียนการสอน

พรณี ชูทัย (2522 : 261-263) กล่าวถึงบรรยากาศในชั้นเรียนที่จะนำความสำเร็จในการสอนจัดแบ่งได้ 6 ลักษณะ สรุปได้ดังนี้ 1) บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) เป็นบรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน นักเรียนจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและพยายามทำงานให้สำเร็จ 2) บรรยากาศที่มีอิสระ (Freedom) เป็นบรรยากาศที่นักเรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่ารวมถึงโอกาสที่จะทำผิดด้วยโดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวล บรรยากาศเช่นนี้จะส่งเสริมการเรียนรู้ผู้เรียนจะปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจโดยไม่รู้สึกตึงเครียด 3) บรรยากาศที่มีการยอมรับนับถือ (Respect) เป็นบรรยากาศที่ครูรู้สึกว่าเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่าและสามารถเรียนได้ อันส่งผลให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดความยอมรับนับถือตนเอง 4) บรรยากาศที่มีความอบอุ่น (Warmth) เป็นบรรยากาศทางด้านจิตใจ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียน การที่ครูมีความเข้าใจนักเรียน เป็นมิตร ยอมรับให้ความช่วยเหลือจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความอบอุ่น สบายใจรักครูรักโรงเรียน และรักการมาเรียน 5) บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) การควบคุมในที่นี้ หมายถึง การฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มีใช้การควบคุมไม่ให้มีอิสระครูต้องมีเทคนิคในการปกครองชั้นเรียนและฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้สิทธิหน้าที่ของตนเองอย่างมีขอบเขต และ 6) บรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) เป็นบรรยากาศที่ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ผู้สอนจึงควรพูดถึงสิ่งที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จให้มากกว่าการล้มเหลว เพราะการที่คนเรานิ่งถึงแต่ความล้มเหลวจะมีผล ทำให้ความคาดหวังต่ำ ซึ่งไม่ส่งผลการเรียนรู้ดีขึ้น บรรยากาศในชั้นเรียนดังกล่าวแล้วมีผลต่อความสำเร็จของผู้สอนและความสำเร็จของผู้เรียน ผู้สอนควรสร้างชั้นในชั้นเรียน

ประเภทของบรรยากาศในชั้นเรียน

บรรยากาศในชั้นเรียนสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้ 1. บรรยากาศทางกายภาพ (Physical Atmosphere) บรรยากาศทางกายภาพหรือบรรยากาศทางด้านวัตถุ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในห้องเรียนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย น่าดูมีความสะอาด มีเครื่องใช้และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมให้การเรียนของนักเรียนสะดวกขึ้น เช่น ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสม แสงเข้าถูกทาง และมีแสงสว่างเพียงพอ กระดานดำมีขนาดเหมาะสม โต๊ะเก้าอี้มีขนาดเหมาะสมกับวัยนักเรียน เป็นต้น

การจัดบรรยากาศทางด้านกายภาพ เป็นการจัดวัสดุอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน รวมตลอดไปถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เสริมความรู้เช่น ป้ายนิเทศ มุมวิชาการ ชั้นวางหนังสือ โต๊ะวางสื่อการสอน ฯลฯ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ทำให้เกิดความสบายตา สบายใจแก่ผู้พบเห็น ถ้าจะกล่าวโดยละเอียดแล้ว การจัดบรรยากาศทางด้านกายภาพ ได้แก่ การจัดสิ่งต่อไปนี้

การจัดโต๊ะเรียนและเก้าอี้ของนักเรียน ให้มีขนาดเหมาะสมกับรูปร่างและวัยของนักเรียน ให้มีช่องว่างระหว่างแถวที่นักเรียนจะลุกนั่งได้สะดวก และทำกิจกรรมได้คล่องตัว ให้มีความสะดวกต่อการทำความสะอาดและเคลื่อนย้ายเปลี่ยนรูปแบบที่นั่งเรียน ให้มีรูปแบบที่ไม่จำเจ เช่น อาจเปลี่ยนเป็นรูปตัวที่ตัวยูรูปร่างวงกลม หรือ เขากลุ่มเป็นวงกลม ได้อย่างเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักเรียนที่นั่งทุกจุดอ่านกระดานดำได้ชัดเจน และ แถวหน้าของโต๊ะเรียนควรอยู่ห่างจากกระดานดำพอสมควร ไม่น้อยกว่า 3 เมตร ไม่ควรจัดโต๊ะติดกระดานดำมากเกินไป ให้นักเรียนต้องแหงนมองกระดานดำ และหายใจเอาฝุ่นชอล์กเข้าไปมาก ทำให้เสียสุขภาพ

การจัดโต๊ะครู ให้อยู่ในจุดที่เหมาะสม อาจจัดไว้หน้าห้อง ข้างห้อง หรือหลังห้องก็ได้ งานวิจัยบางเรื่องเสนอแนะให้จัดโต๊ะครูไว้ด้านหลังห้องเพื่อให้มองเห็นนักเรียนได้อย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตาม การจัดโต๊ะครูนั้นขึ้นอยู่กับรูปแบบการจัดที่นั่งของนักเรียนด้วย และ ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งบนโต๊ะและในลิ้นชักโต๊ะ เพื่อสะดวกต่อการทำงานของครูและการวางสมุดงานของนักเรียน ตลอดจนเพื่อปลูกฝังลักษณะนิสัยความเป็นระเบียบเรียบร้อยแก่นักเรียน

การจัดป้ายนิเทศ ป้ายนิเทศไว้ที่ฝาผนังของห้องเรียน ส่วนใหญ่จะติดไว้ที่ข้างกระดานดำ ทั้ง 2 ข้าง ครูควรใช้ป้ายนิเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน โดย - จัดตกแต่งออกแบบให้สวยงาม น่าดูสร้างความสนใจให้แก่ นักเรียน - จัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับบทเรียน อาจใช้ติดสรุปบทเรียน ทบทวนบทเรียน หรือเสริมความรู้ให้แก่ นักเรียน - จัดให้ใหม่อยู่เสมอ สอดคล้องกับเหตุการณ์สำคัญ หรือวันสำคัญ ต่าง ๆ ที่นักเรียนเรียนและควรรู้ - จัดแสดงผลงานของนักเรียนและ แผนภูมิแสดงความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนจะเป็นการให้แรงจูงใจที่นำเสนอวิธีหนึ่ง

การจัดสภาพห้องเรียน ต้องให้ถูกสุขลักษณะ กล่าวคือ มีอากาศถ่ายเทได้ดีมีหน้าต่างพอเพียง และมีประตูเขาออกได้สะดวก มีแสงสว่างพอเหมาะ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนอ่านหนังสือได้ชัดเจน เพื่อเป็นการถนอมสายตา ควรใช้ไฟฟ้าช่วย ถ้ามีแสงสว่างน้อยเกินไป ปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ เช่น เสียง กลิ่น ควัน ฝุ่น ฯลฯ และ มีความสะอาด โดยฝึกให้นักเรียนรับผิดชอบช่วยกันเก็บกวาด เช็ดถูเป็นการปลูกฝังนิสัยรักความสะอาด และฝึกการทำงานร่วมกัน

การจัดมุมต่าง ๆ ในห้องเรียน ได้แก่ มุมหนังสือ ควรมีไว้เพื่อฝึกนิสัยรักการอ่าน ส่งเสริมให้นักเรียนอ่านคล่อง ส่งเสริม การค้นคว้าหาความรู้ และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ครูควรวางหนังสือหลาย ๆ ประเภท ที่มีความยากง่าย เหมาะสมกับวัยของนักเรียนมาให้อ่าน และควรวางหนังสือชุดใหม่มาเปลี่ยนบ่อย ๆ การจัดมุมหนังสือควรจัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อสะดวกต่อการหยิบอ่าน มุมเสริมความรู้กลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ควรจัดไว้ที่น่าสนใจ ช่วยเสริมความรู้ ทบทวนความรู้ เช่น มุมภาษาไทย คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์สังคมศึกษา มุมความรู้ข่าว เหตุการณ์ ฯลฯ มุมแสดงผลงานของนักเรียน ครูควรติดบนป้ายนิเทศ แขนงหรือจัดวางไว้บนโต๊ะ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความภูมิใจในความสำเร็จ และมีกำลังใจในการเรียนต่อไป อีกทั้งยังสามารถแก้ไขพัฒนาผลงานของนักเรียนให้ดีขึ้นโดยลำดับได้อีกด้วย ตู้เก็บสื่อการเรียนการสอน เช่น บัตรคำ แผนภูมิภาพพลิก กระดาษ สีขาว ฯลฯ ควรจัดไว้ให้เป็นระเบียบ เป็นสัดส่วน สะดวกต่อการหยิบใช้อุปกรณ์ชิ้นใดที่เก่าเกินไปหรือไม่ใช้แล้วไม่ควรเก็บไว้ในตู้ให้ดูรุงรัง การประดับตกแต่งห้องเรียน

ครูส่วนใหญ่มักนิยมประดับตกแต่งห้องเรียนด้วยสิ่งต่าง ๆ เช่น ม่าน มู่ลี่ ภาพ ดอกไม้คำขวัญ สุภาชิต ควรตกแต่งพอเหมาะไม่ให้อึดอัด รังสีสีนที่ใช่ไม่ควรฉูดฉาด หรือใช้สีสะท้อนแสง อาจทำให้นักเรียนเสียสายตาได้ การประดับตกแต่งห้องเรียน ควรคำนึงถึงหลักความเรียบง่าย เป็นระเบียบ ประหยัดงบประมาณ และ มุมเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด ตลอดจนชั้นวางเครื่องมือเครื่องใช้ของนักเรียน เช่น แปรงสีฟัน ยาสีฟัน แก้วน้ำ กล่องอาหาร ปิ่นโต ฯลฯ ควรจัดวางไว้อย่างเป็นระเบียบ และหมั่นเช็ดถูให้สะอาดเสมอ

บรรยากาศทางจิตวิทยา (Psychological Atmosphere) บรรยากาศทางจิตวิทยา หมายถึง บรรยากาศทางด้านจิตใจที่นักเรียนรู้สึกสบายใจ มีความอบอุ่น มีความเป็นกันเอง มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และมีความรักความศรัทธาต่อผู้สอน ตลอดจนมีอิสระในความกล้าแสดงออกอย่างมีระเบียบวินัยในชั้นเรียน การจัดบรรยากาศทางด้านจิตวิทยาหรือทางด้านจิตใจ จะช่วยสร้างความรู้สึกรู้สึกให้นักเรียนเกิดความสบายใจในการเรียน ปราศจากความกลัวและวิตกกังวล มีบรรยากาศของการสร้างสรรค์เร้าความสนใจ ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความสุข นักเรียนจะเกิดความรู้เช่นนี้ขึ้นอยู่กับ “ครู” เป็นสำคัญ ในข้อเหล่านี้ 1. บุคลิกภาพของครู สภาพบรรยากาศของห้องเรียนมีส่วนสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของครู ครูที่มีบุคลิกภาพดี เช่น การแต่งกาย การยืน การเดิน ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด การแสดงออกทางสีหน้าแววตา ฯลฯ เหมาะสมกับการเป็นครูจะช่วยส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ได้ดี บุคลิกภาพของครูมีผลต่อความรู้สึกของนักเรียน 2. พฤติกรรมการสอนของครู พฤติกรรมการสอนของครูมีบทบาทในการสร้างความรู้สึกรู้สึกที่ดีให้แก่ นักเรียน เช่นเดียวกับบุคลิกภาพของครูในการสอนครูต้องใช้เทคนิคและทักษะการสอนที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียนและบทเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้เจตคติและทักษะตามที่หลักสูตรกำหนด 3. เทคนิคการปกครองชั้นเรียนของครู เทคนิคหรือวิธีการที่ครูใช้ปกครองชั้นเรียนมีส่วนส่งเสริมในการสร้างบรรยากาศทางจิตวิทยา กล่าวคือ ถ้าครูปกครองชั้นเรียนด้วยความยุติธรรม ยึดหลักประชาธิปไตย ใช้ระเบียบกฎเกณฑ์ที่ทุกคนยอมรับ ยินดีปฏิบัติ นักเรียนก็จะอยู่ในห้องเรียนอย่างมีความสุข เกิดความรู้สึกอบอุ่นพอใจและสบายใจ ในทางตรงกันข้าม ถ้าครูโหด ไม่ยุติธรรม เลือกว่ารักมากกว่าชัง ปกครองชั้นเรียนแบบเผด็จการ นักเรียนจะเกิดความรู้สึกไม่ศรัทธาครูไม่เห็นคุณค่าของระเบียบกฎเกณฑ์ส่งผลให้นักเรียนไม่สนใจเรียน ไม่อยากมาโรงเรียนในที่สุด ดังนั้น เทคนิควิธีการปกครองชั้นเรียนของครูจึงมีความสำคัญต่อ การสร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาด้วย และ 4. ปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน ปฏิสัมพันธ์ (interaction) หมายถึง ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคล 2 คน หรือบุคคล 2 ฝ่าย โดยต่างฝ่ายต่างมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน (ประดินันท์ อุปรมย์. 2523 : 133) ปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนมี 3 ลักษณะ ได้แก่ 4.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีหมายถึง ทั้งครูและนักเรียนต่างมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม ครูให้ความเป็นกันเองแก่นักเรียน ให้นักเรียนมีอิสระ และมีความสบายใจในการทำกิจกรรม บรรยากาศภายในห้องเรียนก็จะไม่ตึงเครียด เป็นบรรยากาศที่รื่นรมย์น่าเรียน น่าสอน ซึ่งจะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี 4.2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน บรรยากาศในห้องเรียนจะเต็มไปด้วยความอบอุ่น สร้างความรู้สึกที่ดีให้แก่ นักเรียนได้ถ้านักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน คือ มีความสมัคปรองสามัคคีรัก

ใคร่กลมเกลียวกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ฯลฯ นักเรียนจะมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันได้นั้น ขึ้นอยู่กับครูเป็นสำคัญ กล่าวคือ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ปกครองดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง สั่งสอนอบรมบ่มนิสัย และแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนได้ถูกต้อง นักเรียนก็จะค่อย ๆ ซึบซาบและซึบเอาสิ่งที่ดีงามไว้ปฏิบัติจนเป็นคุณลักษณะเฉพาะตนที่พึงประสงค์เมื่อนักเรียนทุกคนต่างเป็นคนดีเพราะมีครูดีทุกคนก็จะมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อันเป็นส่วนสร้างเสริมให้เกิดบรรยากาศที่พึงปรารถนาขึ้นในห้องเรียน และ 4.3 ปฏิสัมพันธ์ทางวาจา หมายถึง การพูดจาร่วมกันในห้องเรียนระหว่างครูกับนักเรียน อาจเป็นการบรรยาย การอภิปราย การถามคำถาม การมอบหมายงาน การพูดของนักเรียน เป็นต้น ทั้งหมดนี้มีอิทธิพลต่อการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนเช่นกัน (ออนไลน์)

ความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียน

การบริหารจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน และการควบคุมชั้นเรียน ดังต่อไปนี้ (ธนิต ภูศิริและธีรยุทธเสนีวงศ์ ณ อยุธยา. 2555 : 9-31) 1. ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้สอนสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างราบรื่นและต่อเนื่องโดยปราศจากการรบกวนใดๆ ทั้งนี้เพราะผู้เรียนจะให้ความสนใจและร่วมมือในการเรียนการสอนเป็นอย่างดี 2. ผู้เรียนในห้องเรียนจะเรียนรู้และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขเพราะทุกคนรู้ว่าจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรในการเรียนและทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย 3. ช่วยป้องกันมิให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยหรือปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เพราะผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ของห้องเรียนด้วยจึงไม่กล้าที่จะฝ่าฝืน 4. ช่วยให้ผู้สอนใช้เวลาสอนได้เต็มที่ โดยไม่ต้องเสียเวลากับการต้องคอยแก้ปัญหาพฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้นในห้องเรียน และ 5. ช่วยให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ดีได้เห็นตัวอย่างที่ดี ซึ่งจะเป็นการช่วยปลูกฝังสร้างเสริมคุณลักษณะที่ดีในด้านความเป็นระเบียบวินัย การควบคุมตนเอง การยอมรับกติกาของสังคม ความสามัคคีการยอมรับผู้อื่น และอื่นๆ อันเป็นลักษณะที่สำคัญต่อการดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

แนวคิดของบทบาทของครูในการสร้างสรรค์บรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความสุข

การสร้างความสุขที่อาศัยปัจจัยภายนอกแต่เพียงอย่างเดียวอาจทำให้เกิดโทษได้ เช่น ทำให้นักเรียนเรียกร้องเอาแต่ใจตัวเอง เกิดนิสัยชอบพึ่งพาผู้อื่น และมีความสุขแบบพึ่งพา ดังนั้น ครูผู้นำทางแห่งการเรียนรู้จึงต้องเข้าใจหลักการและมีแนวปฏิบัติได้ถูกต้อง คือ 1. การสร้างบรรยากาศแห่งความรักให้เด็กมีความสุขนั้นไม่ใช่จุดหมาย แต่เป็นการสร้างปัจจัยเอื้อต่อการก้าวสู่เป้าหมายคือ หนูนการเรียนรู้และการทำอะไรที่เป็นการสร้างสรรค์ 2. ให้เด็กอยู่ในบรรยากาศแห่งความรักหรือได้รับความรักในลักษณะที่ไม่รวมศูนย์เขาหาตัว แต่ให้ขยายความรักออกไปรักครูรักเพื่อน และอยากช่วยเหลือผู้อื่น 3. ครูควรสร้างนิสัยช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น และการร่วมกันคิดร่วมกันทำมากกว่าการพึ่งพาผู้อื่น เป็นการสร้างความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน อันเป็นลักษณะของสังคมที่พึงปรารถนา 4. ครูควรใช้ปัจจัยภายนอกช่วยทำให้สถานการณ์นั้นเชื่อมโยงไปสู่การ

พัฒนาปัจจัยภายใน คือ ความใฝ่รู้ใฝ่สร้างสรรค์ในตัวเด็ก และ 5. สถานการณ์การเรียนรู้ที่สูง ต้องไม่ทำให้เด็กติดในความสนุก หรือเห็นแก่ความสนุก ต้องดำเนินไปในลักษณะที่ความสนุกนั้นเป็นปัจจัยนำไปสู่การใฝ่รู้ใฝ่เรียน ในเชิงสร้างสรรค์ตลอดชีวิต

จากที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่า ครูเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ครูจึงควรต้องมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม และมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งสรุปได้ดังนี้ 1. ด้านบุคลิกภาพ บทบาทที่สำคัญของครู คือ มีกิริยา วาจาเหมาะสม อารมณ์ดีมีเมตตา ใช้ภาษาแจ่มชัด ขจัดความลำเอียง หลีกเลี่ยงการตำหนิ หมั่นคิดริเริ่มสร้างสรรค์อารมณ์ขันแทรก สร้างสัมพันธ์อันดีมิตร ติดตามทันโลกเสมอ และคนให้ใจความสามารถดี และ 2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บทบาทที่สำคัญของครู คือ เกม เพลง นำมาใช้ให้เล่นสนุกสนาน ปลุกใจให้หมั่นคิด ไม่เกาะติดในห้องเรียน ผลัดเปลี่ยนเวียนรายงาน บูรณาการทุกวิชา สรรหาสื่อหลากหลาย เลิกบรรยายให้ปฏิบัติ และจัดตามหลัก Child-Centered (ออนไลน์)

บทสรุป

บทบาทครูในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุข เป็นสิ่งสำคัญในการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถรับผิดชอบควบคุมดูแลตนเอง ได้ใน อนาคต การจัดบรรยากาศ มีทั้งด้านกายภาพ เป็นการ จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ทั้งการจัด ตกแต่งในห้องเรียน จัดที่นั่ง จัดมุมเสริมความรู้ต่างๆ ให้สะดวกต่อการเรียนการสอน ทางด้าน จิตวิทยา เป็นการสร้างความอบอุ่น ความสุขสบายใจให้กับผู้เรียน ผู้สอนควรจัดบรรยากาศทั้ง 2 ด้านนี้ให้เหมาะสม นอกจากนี้การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความสุขแก่ผู้เรียนเป็องค์ ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่จะสร้างคุณลักษณะนิสัยของการใฝ่รู้ใฝ่เรียน การมีนิสัยรักการเรียนรู้ การเป็นคนดีและการมีสุขภาพจิตที่ดีสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต ต่อไป ซึ่งบุคคลสำคัญที่จะสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความสุขให้เกิดขึ้นได้ คือ ครูผู้นำทาง แห่งการเรียนรู้นั่นเอง

องค์ความรู้ใหม่

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุข เป็นสิ่งสำคัญในการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ โดยการ จัดบรรยากาศการเรียนรู้ด้านกายภาพ ครูต้องเป็นผู้มีบทบาทในการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ด้านจิตวิทยา ครูต้องเป็นผู้มีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์อันดี กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและอยากรู้อยากเรียน ทำให้นักเรียนรวมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความสุข

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน,(2531).*การบริหารโรงเรียนเอกชน*, กรุงเทพฯ : สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ธนิต ภูศิริ และธีรยุทธ์ เสนิงวงศ์ ณ อยุธยา,(2555)*การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ในเอกสารการสอนชุดวิชา พื้นฐานวิชาชีพศึกษาศาสตร์ หน่วยที่ 8-15*, นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พรรณณี ชูทัย,(2522). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*, กรุงเทพฯ : วรุฒิการพิมพ์.

บทความ การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน, (ออนไลน์) แหล่งที่มา :

http://inded.rmutsv.ac.th/datapdf/08/2010-08-09_07-49-48_chaiya.pdf,
วันที่ 23 พฤษภาคม 2565.

บทความ การสร้างบรรยากาศการจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้, นักศึกษาโครงการส่งเสริมการผลิตครูที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (โครงการสควค.) รุ่นที่ 1, (ออนไลน์) แหล่งที่มา :

<https://sites.google.com/site/professionalteachersu/khongkar-xbrm-khrumux-xachiph/kar-srang-brryakas-kar-cadkar-chan-reiyn-hi-phu-reiyn-keidkar-reiyn-ru>, วันที่ 23 พฤษภาคม 2565.

บทความ จิตวิทยาสำหรับครู, ประเมษฐ์ ศรีทาสังข์, (ออนไลน์) แหล่งที่มา :

<https://sites.google.com/site/group1class52557/5-kar-srang-brryakas-ni-chan-reiyn>, วันที่ 24 พฤษภาคม 2565.

